

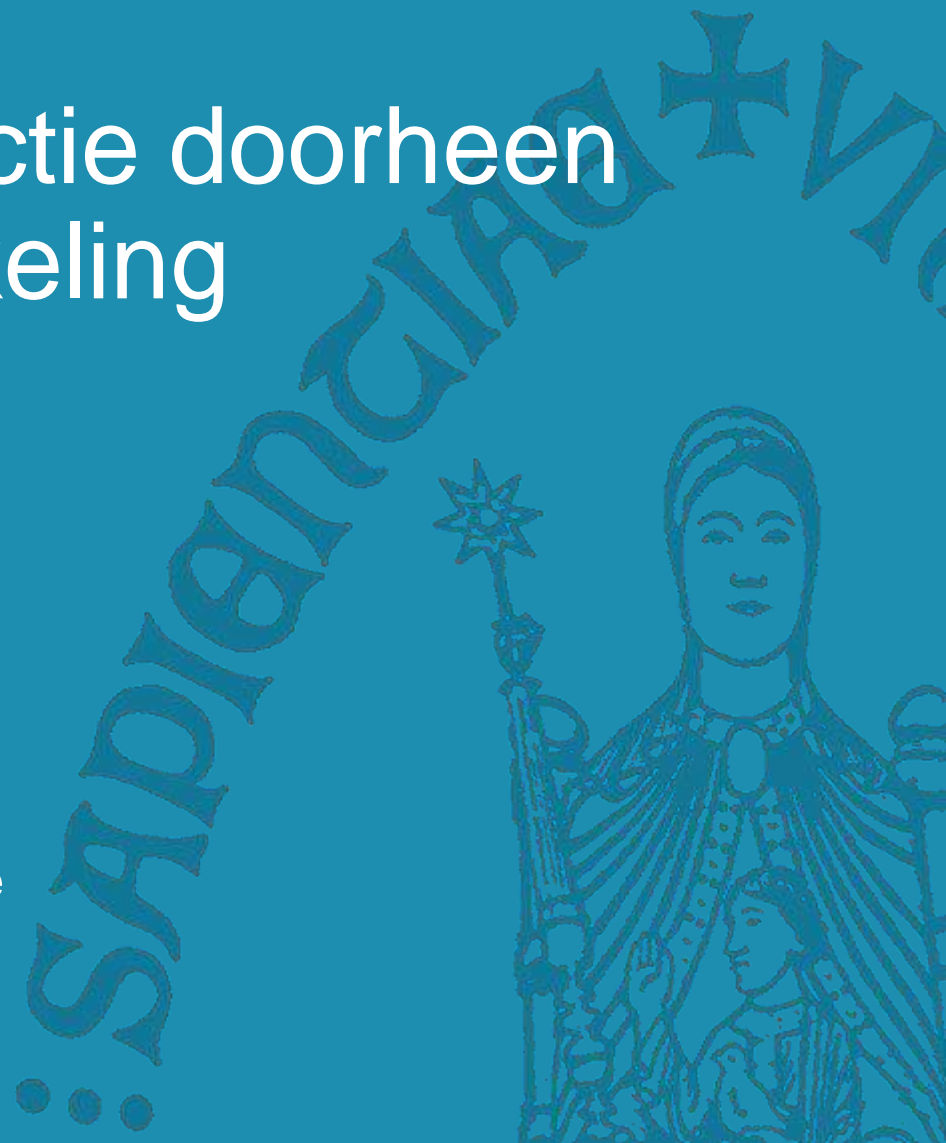
Sociale disconnectie doorheen psychose ontwikkeling

Zeynep Akcaoglu

PhD student

Centrum voor Contextuele Psychiatrie

KU Leuven

Grootste uitdaging voor mensen met psychose?

1/3: sociale isolatie en eenzaamheid (Stain et al., 2012)

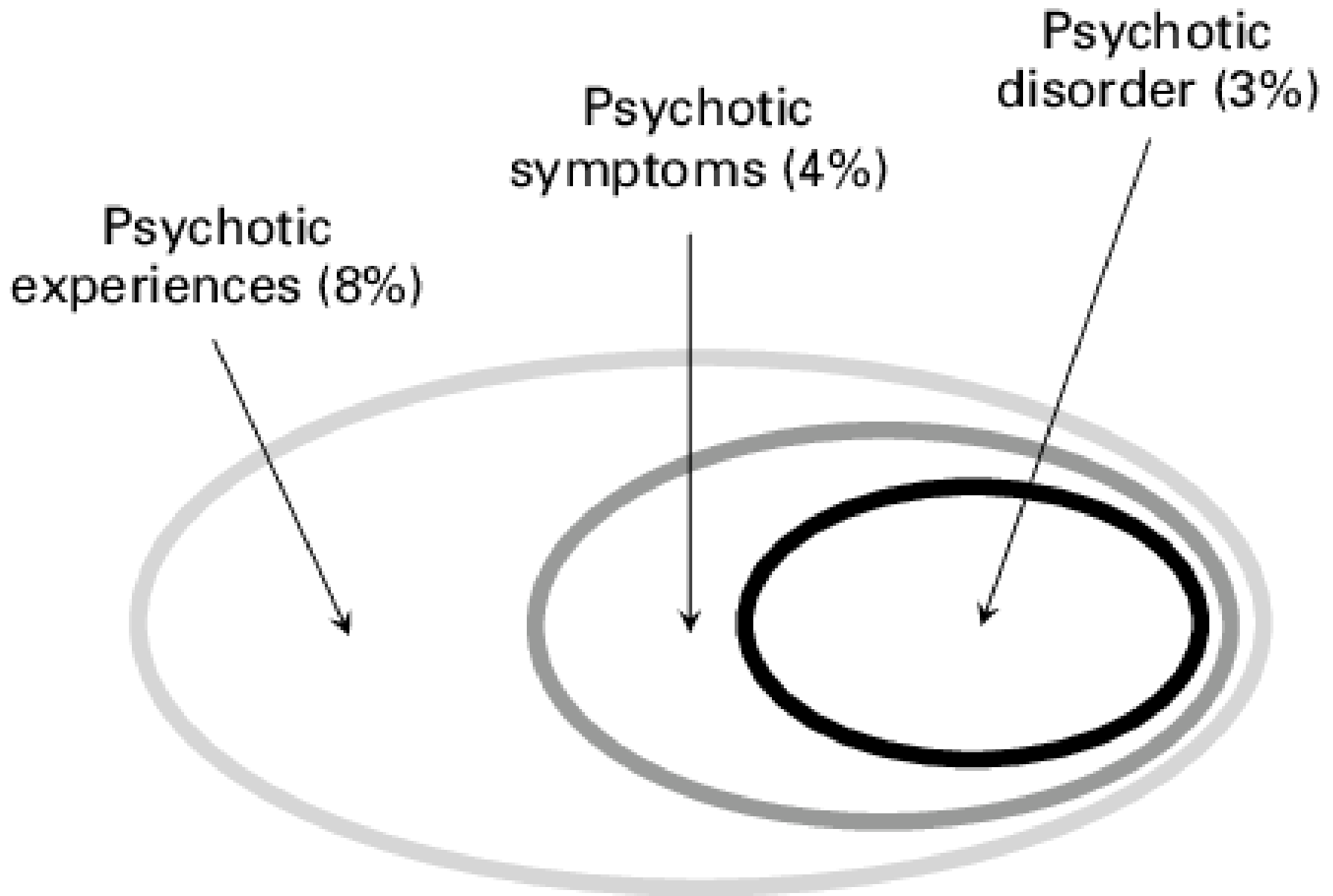
shutterstock.com · 1646714833

Sociale uitdagingen

- Beperkte sociale levens
 - Gemiddeld minder contact met anderen
 - Moeilijkheden in relaties te vormen en onderhouden
 - Weinig sociale steun en kleiner netwerk

(Beels, 1981; Gayer-Anderson & Morgan, 2013; Norman et al., 2005)

- **FEP + subklinische symptomen** (Gayer-Anderson & Morgan, 2013)

Doel

...wat denken mensen met psychose zelf over de rol van hun sociaal leven?

Methode

- Focus groepen: psychose en sociale interacties
- Twee groepen: Leuven en Antwerpen
- 9 participanten herstellend van psychose
- Opgenomen en getranscribeerd
- Semi-gestructureerd

“Hoe ervaarde je sociale interacties doorheen het process van je psychose?”

Focus groepen: IPA

- Interpretative Phenomenological Analysis (IPA)
- Gedetailleerde exploratie van unieke, subjectieve ervaringen

Stage	Activity	Actions
1	Reading and re-reading the interview transcription	Significant responses from the reader, statements, sentences, or quotes are identified in the transcripts (open coding).
2	Identifying themes	Identification of and labelling of major and minor themes.
3	Structuring the analysis	Clusters of themes are labelled in a way that captures their essence.
4	Production of a summary table of the themes	Quotations selected that illustrate themes. Abandoning of themes that are not well-represented.
5	Construction of a cohesive narrative	The narrative is based on the summary table; quotes from participants are included to add depth and richness

Fases van psychose ontwikkeling

Interpersoonlijk trauma (85%)
(Addington et al., 2013)

Interpersoonlijke
moeilijkheden en
wantrouwen

Vroege leven

Sociaal geïsoleerd
opgroeien

Early life: afstand t.o.v. anderen

- Sociaal geïsoleerd opgroeien

Karl: *“Ik denk echt dat het gebrek aan sociaal contact in mijn tienerjaren en twintigerjaren eigenlijk die psychoses in de hand hebben gewerkt.”*

Fases van psychose ontwikkeling

Toename wantrouwen

Interpersoonlijke
moeilijkheden en
wantrouwen

Subklinisch

Klinisch

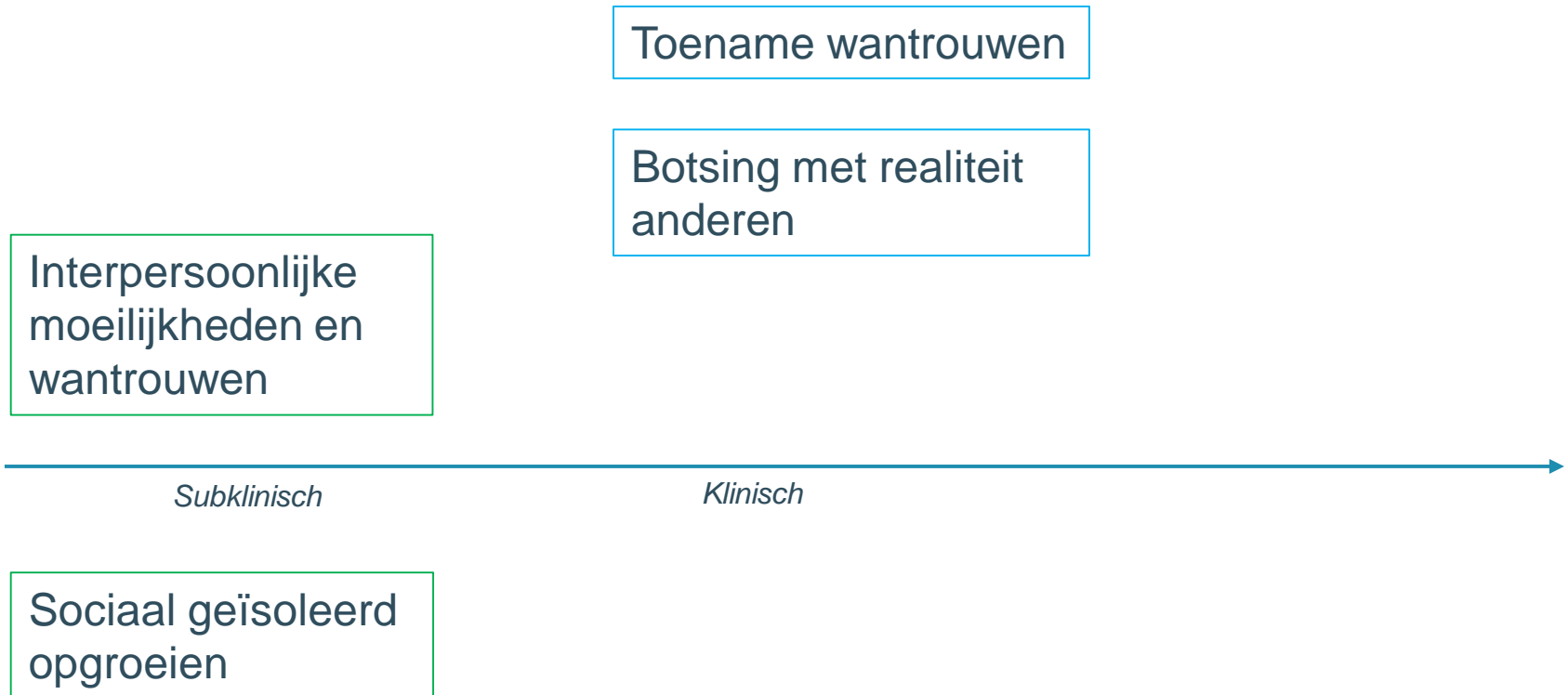
Sociaal geïsoleerd
opgroeien

Psychose: sociaal leven breekt af

- Toenemend wantrouwen

Terry: *“Ik heb eigenlijk mijn heel volwassen leven met een diep groot wantrouwen geleefd. Naar het leven, en de mensen, en zelfs naar uzelf toe [...] de crisissen van de voorbije jaren – die niet noodzakelijk allemaal psychotisch gekleurd waren – hebben dat eigenlijk blootgelegd.”*

Fases van psychose ontwikkeling

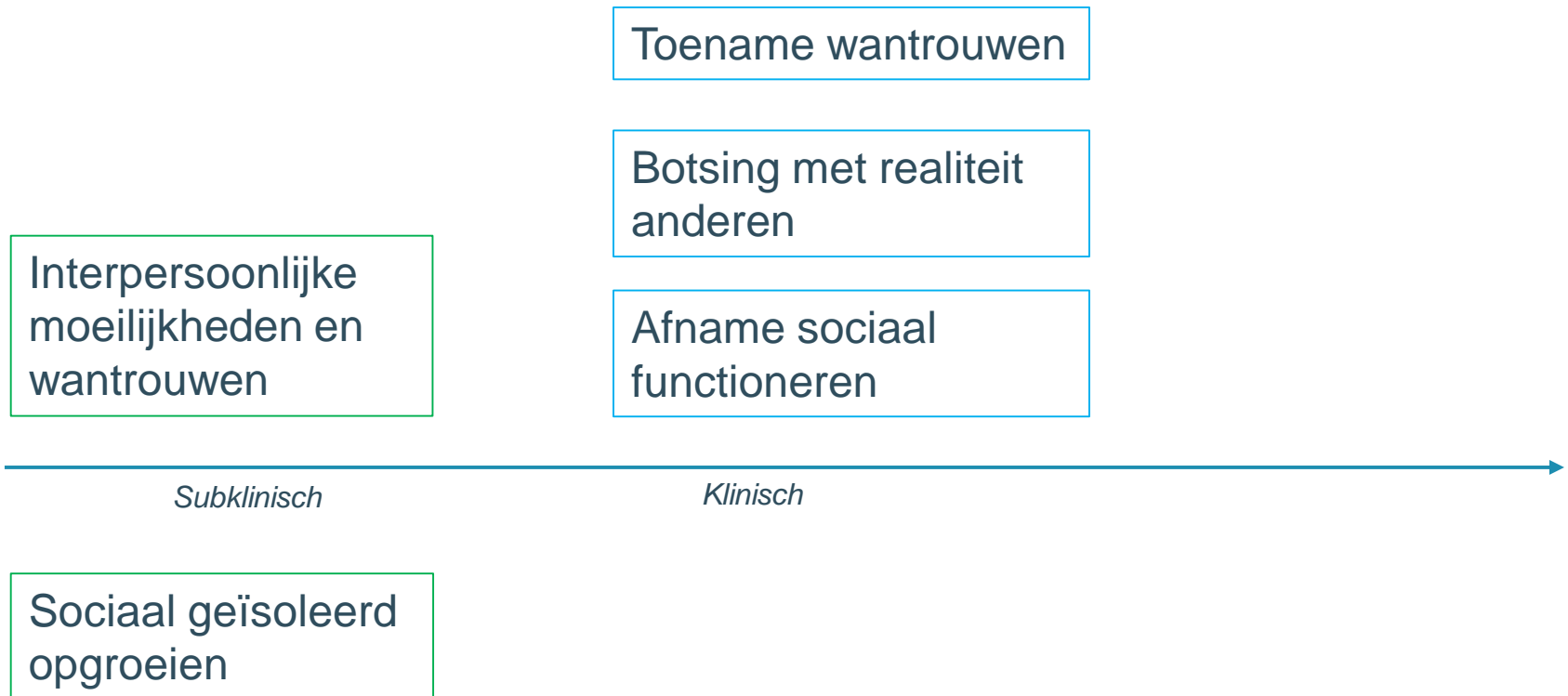

Psychose: sociaal leven breekt af

- Botsing met realiteitsbesef van anderen

Simon: *“Wat wel soms lastig is in interactie met anderen... die botsing tussen uw realiteit en dé realiteit... of de realiteit van anderen. En mensen die zeggen van “ik geloof u niet”. Dat is zo frustrerend... Dat is uw realiteit op dat moment.”*

Fases van psychose ontwikkeling

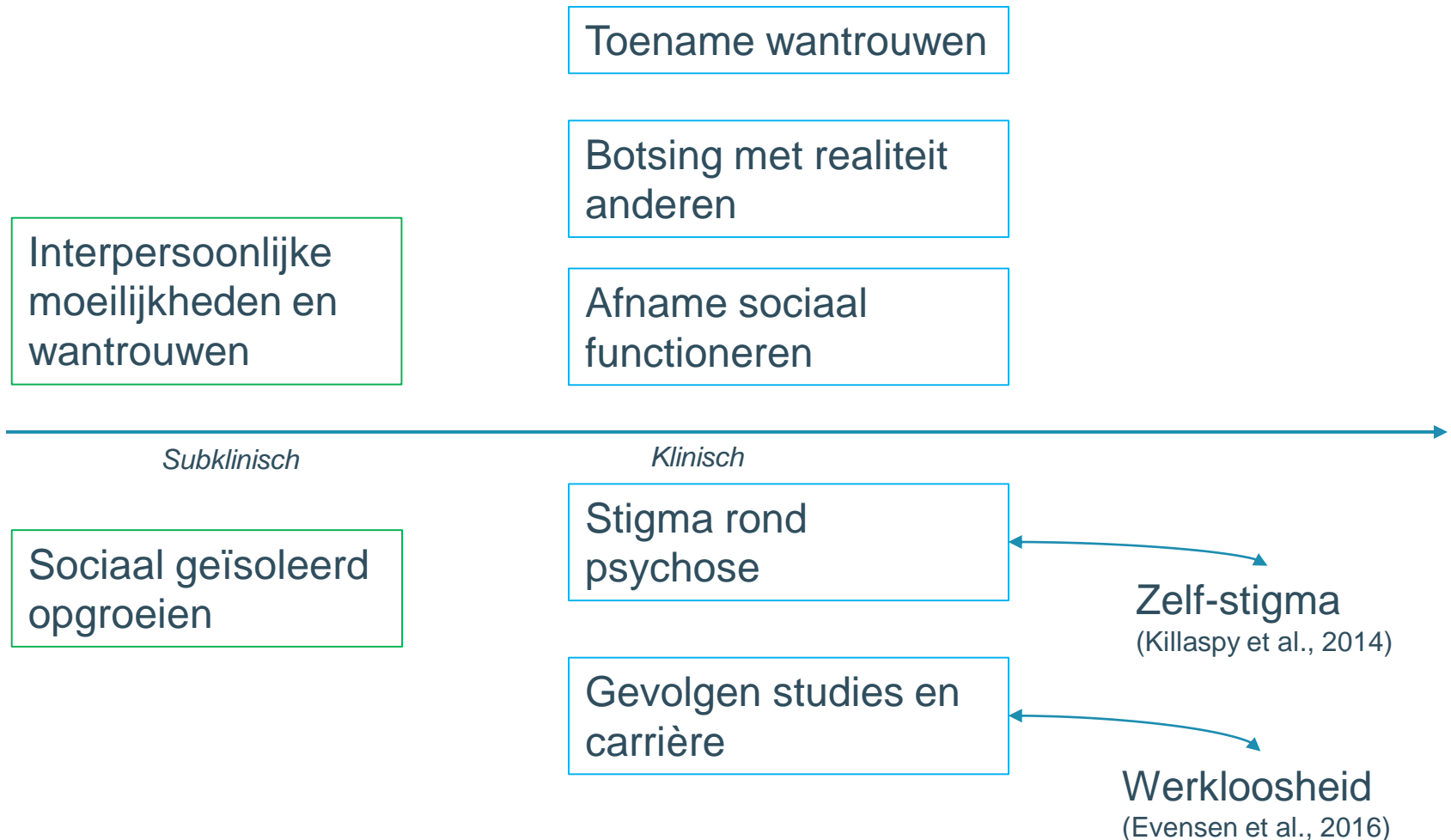

Psychose: sociaal leven breekt af

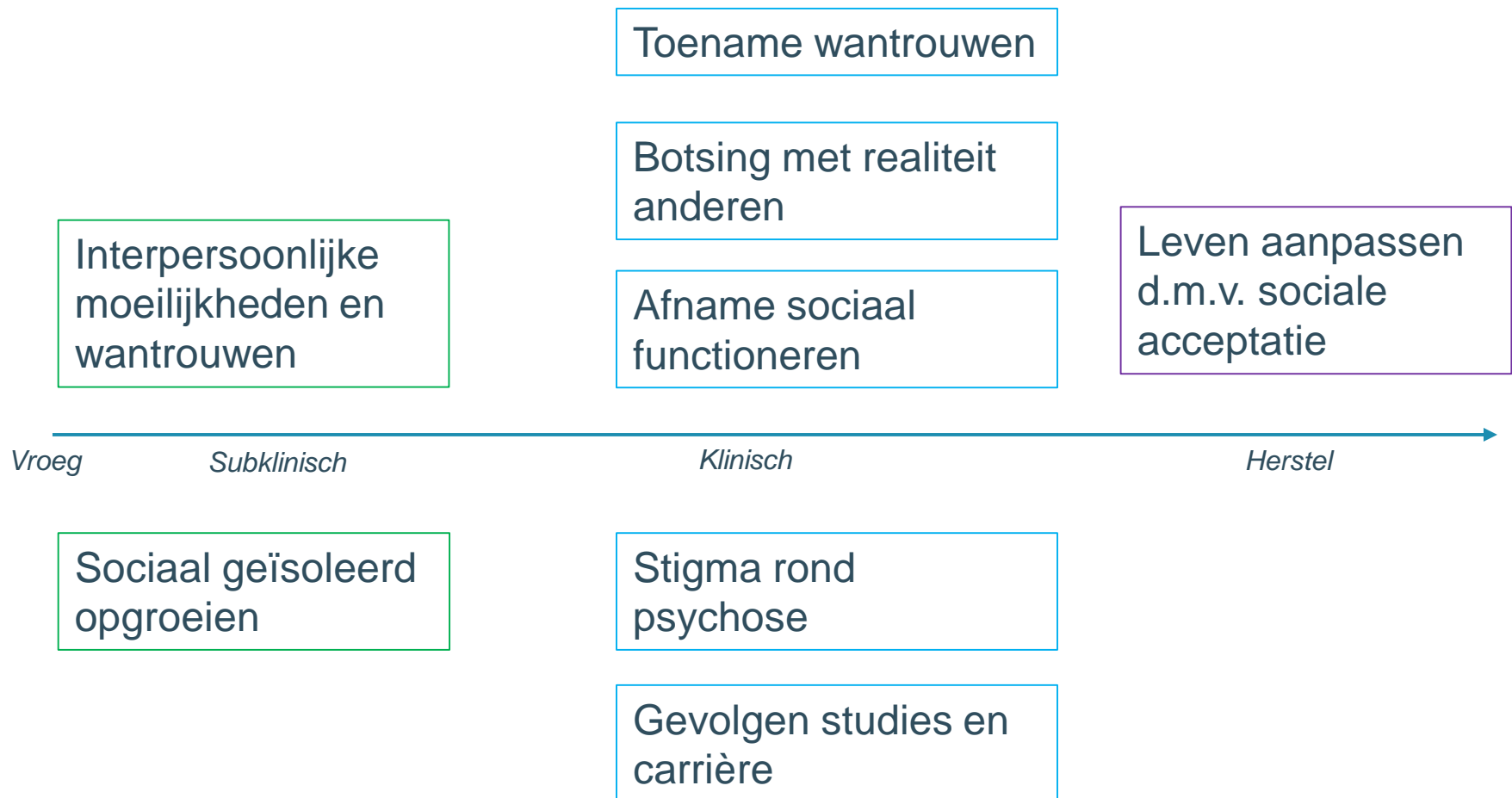
- Afname in sociaal functioneren door psychose

Jim: *“Ik reageer niet, maar ik... Ja ik weet niet, ik trek mij terug uit de wereld. Allee, ik ben verbouwereerd... en ik sta met mijn mond vol tanden. En mensen praten tegen mij, en ik... Ik vang het op, maar ik kan... niet reageren, want... het kan ook duizend en één andere dingen betekenen, ofzo. Maar ik voel die dingen wel, maar ik kan er wel niet op reageren, omdat het niet... de juiste reactie ofzo is.”*

Fases van psychose ontwikkeling

Fases van psychose ontwikkeling

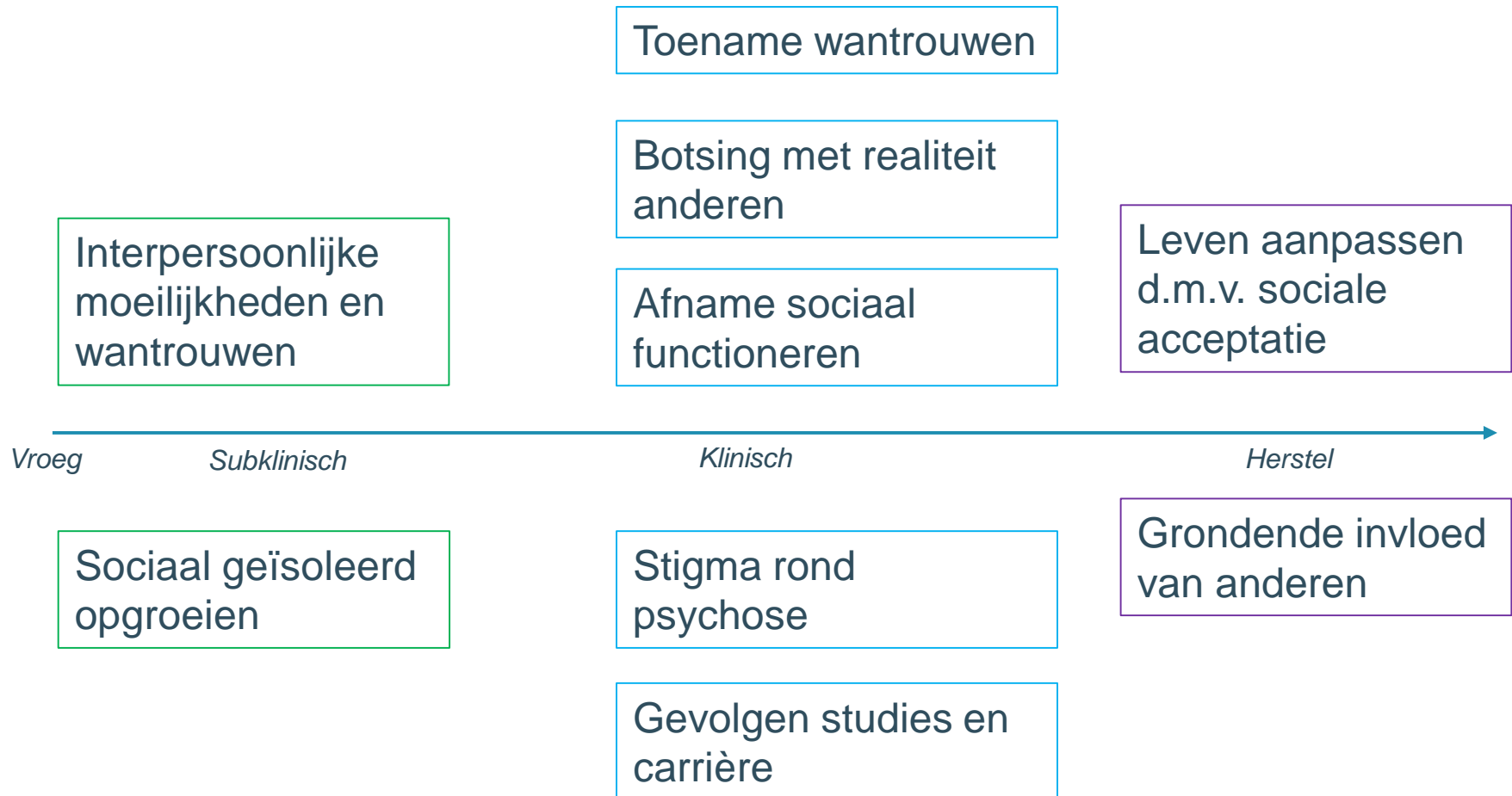
Herstel via sociale connectie

- Aanpassen aan psychose kwetsbaarheid via sociale acceptatie

Charlotte: [over vroeg vertrekken tijdens feestjes]

“Nu kan ik gewoon verdwijnen zonder dat iemand zich vragen stelt. Ik zeg gewoon tegen mijn man: “Ik ben weg”, en ik moet niet tegen iedereen dag gaan zeggen, omdat ze wel weten van: “Oké, Charlotte heeft haar rust nodig.” Ja. Da’s misschien ook omdat ik er zo open over spreek...”

Fases van psychose ontwikkeling

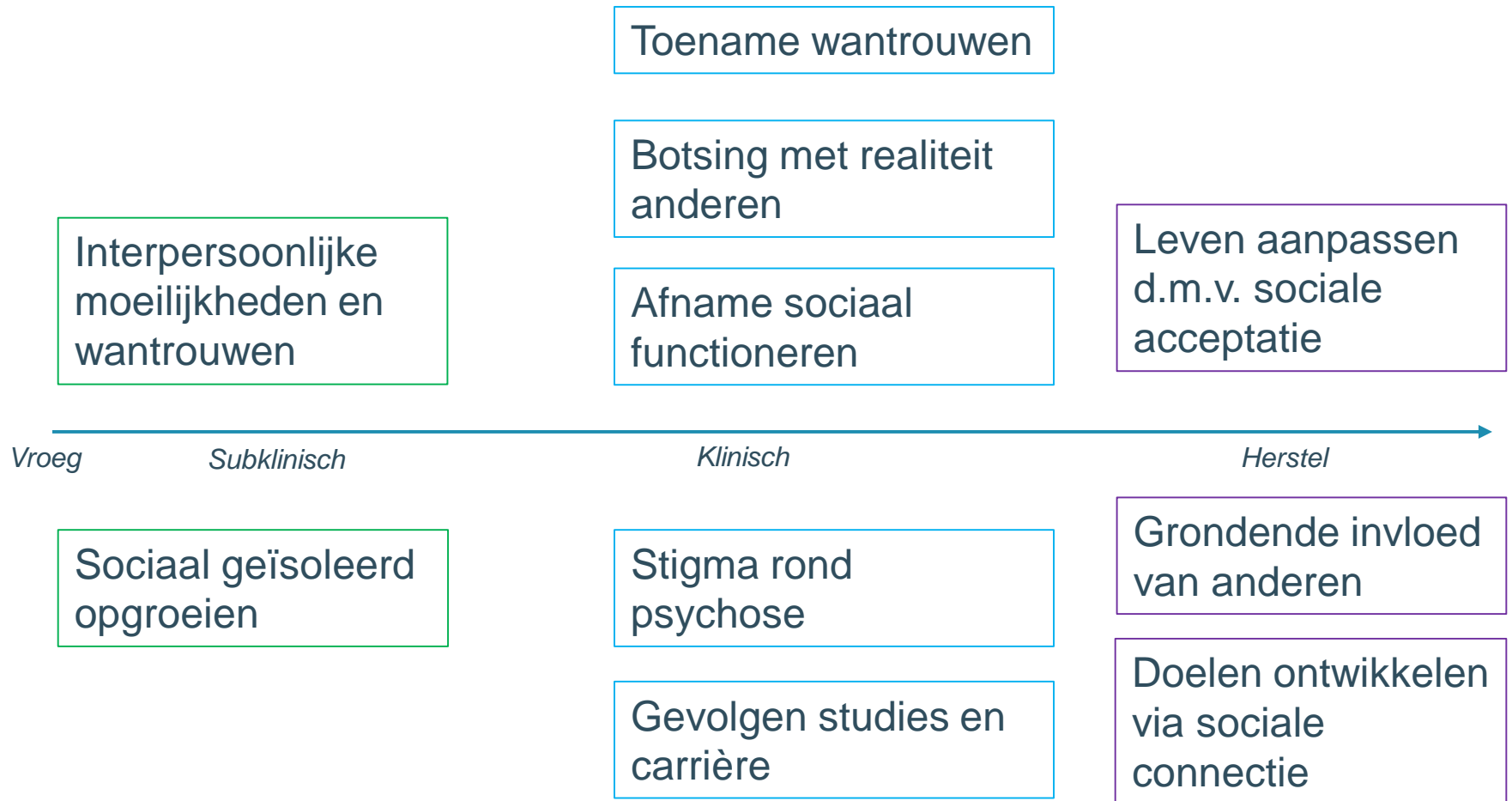
Herstel via sociale connectie

- Grondende invloed van vertrouwde anderen

Ellen: *“... dat bepaalde mensen voor mij juist een baken waren, en mij ook, zoals jij zegt van: “terug op de grond komen zetten”. Als je er aan het inkomen bent...*

Charlotte: *“Maar Isabelle – mijn beste vriendin – die heeft mij eigenlijk uit mijn psychose gepraat.”*

Fases van psychose ontwikkeling

Herstel via sociale connectie

- Doel in het leven vinden via relaties en activisme

Ellen: [over vriendin helpen met pasgeboren tweeling]

“Ik denk dat dat ook wel heel belangrijk is... nog iets te kunnen betekenen gewoon... Dat je dat wilt ergens, en die drive ergens moet zoeken, maar dat je die... kans ook al krijgt van anderen, hé? [...] En dat je nog rollen kunt opnemen. Je mag niet enkel psychisch kwetsbaar zijn.”

Conclusie

- Sociale context fundamenteel doorheen psychose ontwikkeling
- Sociaal leven valt vaak uiteen, maar kan wél terug opgebouwd worden
- Een veilig netwerk en doelen in het leven helpen psychose kwetsbaarheid te accepteren en te herstellen

Take-home message

Veilige relaties zijn de belangrijkste voorspeller van een gelukkig leven

Zeynep Akcaoglu

zeynep.akcaoglu@kuleuven.be

PhD Student

KU Leuven

Herval en herstel

- Nauw sociaal contact en positieve symptomen (Krijnen et al., 2021)
- Geuite emotie (expressed emotion) (Amaresha & Venkatasubramanian, 2012)
- Familie interventies en psychoeducatie (Bighelli et al., 2021)

Stage	Theme	Subtheme
Pre-psychosis	Risk factors	Interpersonal adversity
		Drug use
Early Psychosis	Increasing distrust	Confusion about distrust
		Extreme trust or distrust
		Generalized sense of distrust
		Social isolation
Clinical psychosis	Decline in social functioning	Social apathy
		Loss of spontaneity
		Negative symptoms determining social interactions
		Medication side effects
	(Internalized) stigma	Dominance psychotic reality
		Hiding psychosis
	Loss of relationships	Academic/professional consequences
		Cutting people off
Recovery	Difference between confidants and others	Feeling abandoned
		Adapting openness about psychosis
	Safety network	Hiding psychosis
		Learning adaptive social skills
Being open about psychosis		
Acceptance process	Accepting help	
	Social acceptance	
	Adjusting expectations	
	Self-determination and identity formation	
Finding purpose in life	Autonomy regarding recovery	
	Activism	